

GEITENHOUDERIJ IN NEPAL

Kleine kringloopbedrijven

Tekst: Geert Boink

Geitenvlees wordt veel gegeten in Nepal, het land van de Himalaya en ongerepte natuur in Zuid-Azië. Er is veel belangstelling voor de geitenhouderij en manieren om die te verbeteren. Als Nederlandse dierenarts met in het klantenbestand ook geitenhouders, mocht ik mijn kennis en ervaringen met enkele Nepalese geitenbedrijven delen.

In 2019 heb ik in het voor- en najaar PUM-missies gedaan op verschillende geitenbedrijven in Nepal. PUM is een Nederlandse organisatie, voornamelijk gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken en VNO/NCW, die Nederlandse professionals en experts inzet voor projecten ter ondersteuning van het lokale midden- en kleinbedrijf in wat we hier nog vaak ontwikkelingslanden noemen. Voor mij als landbouwhuisdierenarts aan het eind van zijn carrière is dit een mooie gelegenheid om de in de loop der jaren opgedane kennis en ervaringen te delen op plaatsen waar op simpele wijze nog grote stappen gezet kunnen worden. De reiservaringen, de ontmoetingen en het werken met geiten- en koeienboeren in projecten in Turkije, Marokko, Senegal en Nepal hebben mij bovendien een rijker mens gemaakt.

Nepal ligt ingeklemd tussen Tibet en India. Naast het bekende hooggebergte de Himalaya, waar alleen zeer extensieve vormen van veehouderij (Chyangra geiten en Yaks) mogelijk zijn, is er ook een groot gedeelte middengebergte geschikt voor het houden van geiten. De bedrijven die ik bezocht heb liggen in het gebied dat grenst aan India, de Terai. Dit gebied is voor een groot gedeelte redelijk vlak en is

De meeste huishoudens in Nepal hebben 3 of 4 geiten.

dichtbevolkt in vergelijking met de rest van het land. Hier wordt veel aan akkerbouw en groenteteelt gedaan. Over het algemeen hebben bedrijven een oppervlakte van 0,5 tot 2 hectare. Er wonen in Nepal ongeveer 30 miljoen mensen. Het grootste gedeelte is Hindoe (81 procent), Boeddhist (9 procent) en de rest is moslim of christen.

Vooral vlees

Het barst in dit land van de geiten; per huishouden zijn er vaak wel een stuk of drie, vier aanwezig. De echte bedrijfsmatige geitenhouderij staat nog in de kinderschoenen, maar er is wel veel belangstelling voor. De geit is het favoriete consumptiedier van de Nepalees. De totaal geschatte geitenpopulatie is meer dan 10 miljoen dieren. Daarnaast worden, om aan de behoefte te voldoen, jaarlijks nog zo'n 500.000 slachtgeiten uit India geïmporteerd. In de Himalaya is ook de productie van Pashmina-wol van de Chyangra-geit van groot belang. De geiten buiten het hooggebergte worden vrijwel uitsluitend voor de vleesproductie gehouden. Er worden nauwelijks geiten gemolken. Op een fokbedrijf van de overheid staan wel Saanen-bokken en inmiddels ook tweede en derde generatie Saanen maal inheemse kruisingen die gemolken worden. Doel van dit bedrijf is om de geitenkaasproductie van de grond te krijgen. Daar is in de toeristische plaatsen goede markt voor.

De twee bedrijven die ik heb mogen analyseren en adviseren, met de veelbelovende namen 'Hill Park Agriculture and Livestock' en 'Bagai-cha Farmhouse Resort', zijn puur vleesgeitenbedrijven. Beide hebben

Op bedrijven lopen de geiten veelal op lattenbodems.

een kleine 200 fokdieren en behoren daarmee tot de grootste geitenhouderijen van Nepal. Beide bedrijven hebben zeven tot acht mensen in vaste dienst, waaronder iemand met een paraveterinaire opleiding. Ze willen in de komende jaren flink in aantal uitbreiden, vandaar hun verzoek aan PUM voor vaktechnische ondersteuning. Het ene bedrijf werkt met inheemse rassen en kruist met een Indiase bok en het andere had Boergeit-bokken uit Australië geïmporteerd om te kruisen met de inlandse rassen. Het uiteindelijke doel van dit laatste bedrijf is om zoveel mogelijk Boergeit-bloed in de dieren te krijgen. De handel in dekbokken met Boergeit-bloed is in Nepal zeer profijtelijk. Ook de geitenvleesprijzen liggen vergeleken met ons land op een hoog niveau. Al met al is er best geld te verdienen met geiten in dit land en heeft de geitenhouderij hier een goede toekomst.

Vier Nepalese rassen

Er zijn vier originele Nepalese geitenrassen. Het zijn allemaal middelgrote rassen, met een gewicht van rond de 30 kg van de geiten, 35 à 40 kg van de bokken en een schofthoogte van plusminus 60 cm. Het zijn echte landschapstype-gebonden rassen. Zo is de Chyangra de geit van de Himalaya. Deze wordt gehouden onder de meest extensieve en geharde omstandigheden in het hooggebergte (>2.500 meter). Ze zijn langharig en hebben veel onderwol, de Pashmina-wol, wat een uniek en waardevol product is. De wol wordt er uitgekamd en vervolgens gespind. Er zit veel kleurvariatie in van wit, grijsblauw, bruin in allerlei variaties tot wildkleur aan toe.

De Sinhal is de geit van het middengebergte (1.500-2.500 meter). Het is een wat zwaarder, vaak langharig dier dat vooral voor het vlees wordt gehouden maar ook als lastdier wordt ingezet.

Khari is de geit van de Mid Hills (<1.500 meter). Dit dier is kortharig en kent zes subtypes met ieder zijn eigen kleur, van puur wit tot zwart, bruin, bont en gevlekt.

De Terai bewoont het laaglandgebied tegen India aan. Dit ras is een mengelmoes van genen door het vele kruisen met de Indiase rassen en ze kennen allerlei kleurvariaties.

Veelgebruikte Indiase rassen zijn Jamnapari (zwart), Barbari (typische bruinegeklepte aftekening met soms aalstreep), Sirohi (bruin met licht- en donkerbruine vlekken) en Beetal (zwart of bruin). Deze Indiase rassen zijn wat groter en zwaarder dan de inheemse Nepalese rassen. Men kent in Nepal geen stamboekfokkerij zoals wij dat in Nederland kennen. Dus aan registratie wordt niets gedaan. De Nepalese overheid heeft verspreid over het land wel een paar fokcentra ingericht met als doel de productie van de inheemse rassen te verbeteren. Een ervan heb ik bezocht. Daar staan voornamelijk Boergeiten, Saanen-geiten en kruisingen daarvan met de lokale rassen. Aangezien de Boergeit uit een vergelijkbare klimaatzone afkomstig is, past deze prima in het lokale fokstelsel. En als het om vleesproductie gaat, is er geen beter ras. Ze zijn gemiddeld eenmaal zo zwaar als de inheemse rassen en zeer handzaam.

In deze (sub)tropische streek ontbreekt een duidelijk dekseizoen. De

geiten worden het gehele jaar door rits. Dit betekent dat ze in principe driemaal in twee jaar kunnen lammeren. Dat maakt de fokkerij nog profijtlijker. Mijn vraag of er een strategie was om naast deze gebruikskruisingen ook de oorspronkelijke streek-eigen rassen in stand te houden, werd niet zo goed begrepen. Er is misschien wel een officieel door de FAO aangestuurd regeringsbeleid op het gebied van behoud van de genetische bronnen, maar voor de implementatie en uitvoering daarvan ontbreken de middelen en de kennis in het veld. Deze situatie is vergelijkbaar met die in Nederland in 1910 toen de overheid de invoer van duizenden Saanen-geiten stimuleerde om de inheemse Landgeit te 'verbeteren'.

Lattenbodems en voederbomen

In dit klimaat worden de geiten op lattenbodems gehouden waar de urine en keutels door de spleten zakken en eronder verzameld worden. Meestal hebben de geiten wel een omheinde uitloop. Over het algemeen werkt dit prima, zeker als de stal goed lichtig is door open zijanten die bij veel regen en wind met zeil dichtgezet kunnen worden. Een nadeel van deze manier van houden ontstaat in de koudste tijd van het jaar als de nachten afkoelen tot 10 à 5 graden Celsius en het regent en waait. Dan is zo'n lattenbodem compleet ongeschikt om jonge lammeren te huisvesten. In de wintermaanden is er dan ook veel uitval bij de lammeren door longaandoeningen. Mijn eenvoudige advies was om te zorgen dat er

Takken en bladeren van voederbomen horen vaak tot het rantsoen, soms zelfs voor 100 procent.

Dit geitenbedrijf beschikt over een uitloop voor de dieren.

Nepal is een kleurrijk land. De manieren om geiten te verzorgen zijn evenzo creatief.

tegen en in de winter geen geiten lammeren, door bewuster om te gaan met de dekmomenten.

De basis van het rantsoen van de geiten bestaat uit ruwvoer in allerlei variaties als luzerne, hooi, stro en soms zelfs 100 procent takken met bladeren van speciale voederbomen.

Daarnaast worden er allerlei soorten granen, schilfers van soja, rijst of zonnebloempitten, bonen en mineralenmix gevoerd. De conditie van de geiten is over het algemeen goed.

Diergezondheid

Op de twee bedrijven die ik bezocht ontbreekt het inzicht in het belang van biosecurity volledig. Omdat de handel in geiten en bokken een belangrijke inkomstenbron is, wordt er veel grommeld binnen de groepen op stal. Nieuwe aankoop wordt midden tussen de reeds aanwezige geiten, bokken en lammeren geplaatst. De buurman komt met zijn geit langs om binnen het bedrijf te laten dekken, een vriendendienst. Een betere garantie voor een permanent circuleren van infectieziekten is er niet. Op deze wijze krijgt de zwakste groep, de lammeren, de grootste problemen. Daarnaast hebben alle bezoekers en potentiële kopers toegang tot de stallen zonder verplichte bedrijfskleding. Aan dit onderdeel heb ik de meeste aandacht besteed. Samen met het personeel hebben we de werkwijze aangepast en duidelijke, simpele protocollen voor bezoekers opgesteld. Wil men handelen, dan is een quarantainemogelijkheid in een

stal gescheiden van de rest een must.

CAE- en CL-vrije bedrijven kent men niet. De veterinaire gezondheidszorg is niet georganiseerd als bij ons. Het grote nationale belang is vooral ziektes als MKZ, tbc, Brucellosis en PPR (Peste Petites Ruminants), die in Nederland niet (meer)

voorkomen, te bestrijden. Dat maakt het allemaal nog belangrijker om de biosecurity goed op orde te hebben. Beschikbaarheid van de goede medicamenten is geen probleem. De meeste middelen worden geïmporteerd uit India, al of niet illegaal. Vaccins, bijvoorbeeld voor Clostridium, zijn officieel niet geregistreerd in Nepal en daarom niet toegestaan.

Kopiëren of niet

Nepal is een geweldig kleurrijk land met een overweldigende natuur. De in onze ogen primitieve, kleine, maar veelal op kringloop gebaseerde landbouwbedrijven bepalen een groot deel van het land-

schap. In alle eerbijheid vraag ik me dan ook af of men hier in de toekomst wel zo gelukkig wordt van het kopiëren van onze Nederlandse landbouwmethoden. Ik probeer bij deze missies vooral te kijken of ik de mensen kan helpen met eenvoudige en op ervaring beruste oplossingen om het bedrijfsresultaat en daarmee inkomen te verbeteren. Wij hebben in Nederland onze les wel geleerd met het intensiveren van onze dierlijke productie. Die ervaring neem ik ook mee op deze missies.

“

Inzicht in belang van biosecurity ontbreekt